

พฤติกรรมการณ์ออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
SAVING BEHAVIOR OF PERSONNEL OF THE STATE AUDIT OFFICE
OF THE KINGDOM OF THAILAND

ณัชกร อธิรัตน์โชติ
สาขาวิชา การบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Natchakorn Ithiratanachote
E-mail : natchakorn.i@hotmail.com
Faculty of Business Administration Program in Accounting,
Ramkhamhaeng University
Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์ออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์ออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ 3) เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการออม และการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการณ์ออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน 361 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD และใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการณ์ออม โดยภาพรวมต่างกัน และบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และจำนวนผู้อยู่ในอุปการะต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการณ์ออม โดยภาพรวมไม่ต่างกัน นอกจากนี้ ทัศนคติเกี่ยวกับการออม และการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ มีผลต่อพฤติกรรมการณ์ออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

คำสำคัญ: พฤติกรรมการณ์ออม

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the saving behavior of personnel of the State Audit Office of the Kingdom of Thailand 2) to study the saving behavior of personnel of the State Audit Office of the Kingdom of Thailand classified by demographic factors 3) to study attitudes about saving and financial planning for retirement affecting the saving behavior of personnel of the State Audit Office of the Kingdom of Thailand.

The sample groups in this research are 361 personnel of the State Audit Office of the Kingdom of Thailand. The questionnaire was used as a tool for collecting the data. The data collected were analyzed in terms of the frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested by Independent Sample (t-test), One-way ANOVA. In case of a statistically significant difference, LSD test, which was used to test hypotheses for each pair of variables in order to determine which pairs were different, and Multiple Regression Analysis were applied.

The results of hypothesis testing showed that difference in positions caused the difference in saving behavior of personnel of the State Audit Office of the Kingdom of Thailand. In contrast, difference in sex, age, status, education, monthly income and the number of dependents did not cause the difference in saving behavior of personnel of the State Audit Office of the Kingdom of Thailand. In addition, saving attitude and retirement financial planning affect the saving behavior of personnel of the State Audit Office of the Kingdom of Thailand.

Keyword: Saving behavior

บทนำ

ในปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) โดยเฉพาะทวีปยุโรป และอเมริกาเหนือ เป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ตั้งแต่ปี 2560 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรอย่างมาก สำหรับประเทศไทยนั้นได้เข้าสู่สังคมสูงอายุมามากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 และคาดว่าในปี 2564 จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ เป็นประเทศที่สองของอาเซียนรองจากประเทศสิงคโปร์ โดยจะมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวนไม่น้อยกว่า 13 ล้านคน หรือร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และในปี 2583 จะมีผู้สูงอายุจำนวน 20 ล้านคน หรือประมาณ 1 ใน 3 ของประชากรทั้งประเทศ

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีกองทุนต่าง ๆ เพื่อยามเกษียณอายุ ได้แก่ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นต้น แต่ประเทศไทยก็ยังคงมีส่วนการออมที่ค่อนข้างน้อย เนื่องจากสถานการณ์หนี้ครัวเรือนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การออมของภาคครัวเรือนมีแนวโน้มที่ลดลง ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ดังนั้น ทุกภาคส่วนจึงควรให้ความสำคัญและกระตุ้นให้ประชาชนมีวางแผนการออมเงินไว้ใช้ในยามเกษียณได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางให้องค์กรมีการผลักดันนโยบายเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาให้บุคลากรได้ตระหนักรู้ถึงความสำคัญในการออมให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถวางแผนการออมได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในอนาคต เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วัยเกษียณได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการออม และการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ขอบเขตของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประชากรของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวนทั้งสิ้น 3,646 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึงเดือน เมษายน พ.ศ. 2564

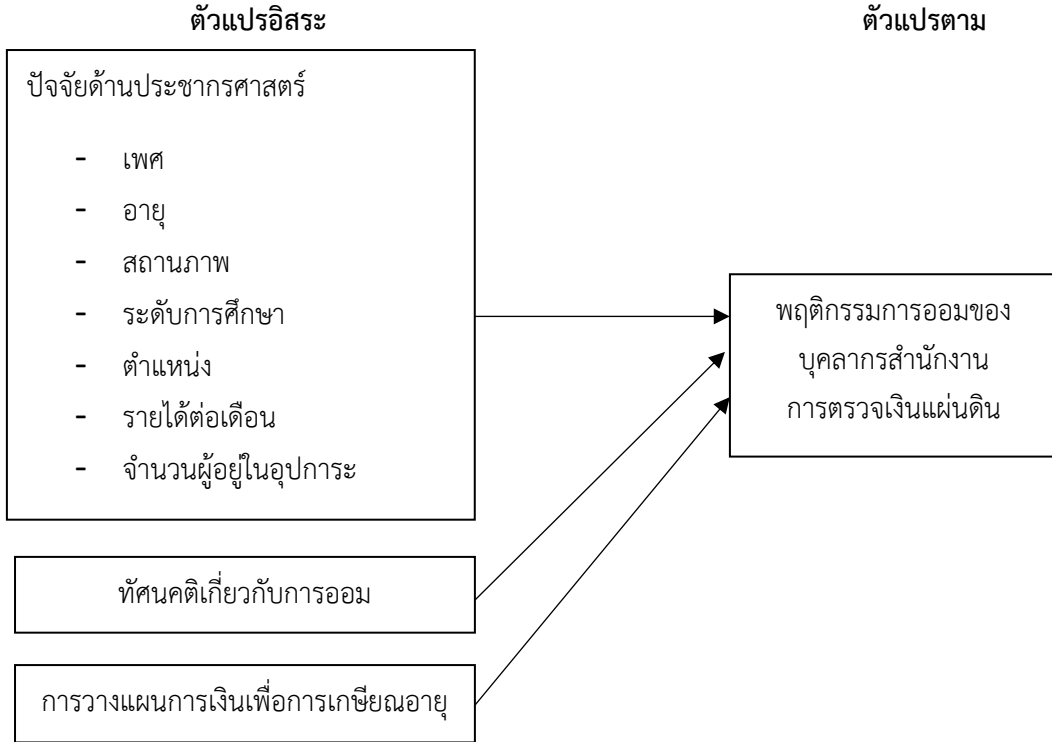
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. **ตัวแปรอิสระ** ประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือน จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ ปัจจัยด้านทัศนคติเกี่ยวกับการออม และปัจจัยเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ
2. **ตัวแปรตาม** คือ พฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการออม และการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการออม

กลยุทธ์ ยิวคิม (2555) กล่าวว่า ทัศนคติการออม หมายถึง ประสบการณ์และการเรียนรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการออมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เพื่อการวางแผนชีวิต เพื่อผลตอบแทน เพื่อบริหารความเสี่ยง เพื่อสิทธิพิเศษต่าง ๆ และเกี่ยวกับเวลา/ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจ

อนงนาฏ ศุภกิจวนิชกุล (2558) ได้กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก โน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อข่าวสารทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งส่งผลให้มีการแสดงพฤติกรรม

อิระณัฐ ลิขิตตระกูลกุล และคณะ (2559) กล่าวว่า ทัศนคติต่อการออม หมายถึง ความเชื่อ ท่าที ความรู้สึก และความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อการออม ในเรื่องประโยชน์ของการออมใน 3 ด้าน คือ ประโยชน์ต่อบุคคล ประโยชน์ต่อประเทศชาติ และทัศนคติต่อการออมอื่น ๆ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการออม หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการออม ความเชื่อ ความรู้สึกที่รับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการออมรวมถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของท่าน ได้แก่ ปริมาณรายได้ ปริมาณรายจ่าย ภาระหนี้สิน อัตราผลตอบแทนจากการออม ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงิน ระยะเวลาในการออม รวมถึงความไม่แน่นอนเกี่ยวกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองในปัจจุบัน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

กฤษฎณ มณีเทศ (2562) กล่าวว่า เกษียณอายุ หมายถึง การออกจากตำแหน่งหน้าที่การงานเมื่อมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ดังนั้น การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเกษียณอายุ หมายถึง การวางแผนในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันปัญหาเมื่อเข้าสู่การเกษียณอายุในอนาคต

ทัศนีย์ ดาวเรือง (2555, อ้างถึงใน กฤษฎณ มณีเทศ, 2562) กล่าวว่า การวางแผนเพื่อการเกษียณ เป็นการเตรียมการที่สำคัญมากต่อเป้าหมายการใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้ผู้เกษียณอายุมีการปรับตัวต่อสิ่งที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนการเป็นผู้ประสบความสำเร็จเมื่อเข้าสู่การเกษียณอายุในอนาคต

ธีรพัฒน์ มีอำพล (2557) การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ หมายถึง การวางแผนทางการเงิน สำหรับในช่วงชีวิตหลังจากที่คุณหยุดการทำงาน หรืออาจหมายถึง กระบวนการในการกำหนดเป้าหมายรายได้เพื่อวัยเกษียณ และการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งรายได้สำหรับการเกษียณ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดกระแสเงินสดสำหรับเกษียณให้มีเพียงพอกับความต้องการของแต่ละบุคคล

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ หมายถึง การวางแผนเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่าย จำนวนเงินออมที่เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในยามเกษียณ รวมถึงการวางแผนในการชำระหนี้สินให้หมดก่อนการเกษียณอายุ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตหลังเกษียณได้อย่างไม่เดือดร้อน โดยไม่ต้องพึ่งพาสวัสดิการจากภาครัฐ และบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

จุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทัต (2555, อ้างถึงใน ศิวัช กรุณาเพ็ญ, 2560) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการออม หมายถึงการจัดสรรเงินออม สัดส่วนเงินออม จำนวนเงินออม ระยะเวลาการออม วัตถุประสงค์ในการออม รูปแบบการออม เหตุผลในการเลือกรูปแบบการออม และแนวโน้มการออมเงินในอนาคต

กฤษฎณี ยิวคิม (2555) กล่าวว่า พฤติกรรมการออม หมายถึง รูปแบบในการออม หรือไม่ออมทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของทรัพย์สินทางการเงินและในรูปของสินทรัพย์ถาวร การจัดสรรเงินออม ระยะเวลาในการออม และวัตถุประสงค์ในการออม

กฤตภาส เลิศสงคราม (2555) กล่าวว่า พฤติกรรมการออม หมายถึง การกระทำที่แสดงออกในลักษณะของจำนวนเงินออม รูปแบบการออมเงินต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายว่าจะได้รับประโยชน์หรือผลตอบแทนจากการออมนั้นในอนาคต

อนงนาฏ ศุภกิจวณิชกุล (2558) กล่าวว่า พฤติกรรมการออม หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะการออมรูปแบบการออม วัตถุประสงค์ในการออม ระยะเวลาในการออม

ศิวัช กรุณาเพ็ญ (2560) กล่าวว่า พฤติกรรมการออม หมายถึง จำนวนเงินออมที่กั้นจากรายได้มาเก็บสะสมไว้เพื่อมีไว้ใช้จ่ายในอนาคต โดยการออมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าของเงินต้น โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเงินต้นเป็นสำคัญ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หมายถึงการจัดสรรเงินรายได้ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายสำหรับเก็บออมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ โดยมีวัตถุประสงค์ในการออม ผ่านรูปแบบการออมประเภทต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจออมอาจเกิดจากประสบการณ์ส่วนตัว หรือเกิดจากการได้รับข้อมูลสนับสนุนจากผู้อื่นก็ได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฤษฎี ยิวคิม (2555) ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดและพฤติกรรมการออมของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรณีศึกษา บุคลากรคณะรัฐศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา มีผลต่อทัศนคติในการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และสถานภาพ มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทักษะคิดที่มีผลต่อพฤติกรรมในการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ ทักษะคิดในเรื่องการออมเพื่อสิทธิพิเศษ การออมในเรื่องเกี่ยวกับเวลา/ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ และทัศนคติในเรื่องการออมเพื่อผลตอบแทน ตามลำดับ

กฤตภาส เลิศสงคราม (2555) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการออมของพนักงานส่วนใหญ่ ออมในสถาบันการเงิน และมีจำนวนเงินออมต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.37 โดยส่วนใหญ่ มีจุดมุ่งหมายในการออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ซึ่งผู้ออมมีความต้องการที่จะออมในระยะยาว แต่จำนวนเงินออมยังต่ำอยู่ ดังนั้น ควรหามาตรการในการกระตุ้นการออมให้เพิ่มขึ้นโดยอาจจะด้วยการเพิ่มสิทธิประโยชน์จากการออมให้สูงขึ้นเพื่อจูงใจให้ประชากรกลุ่มนี้มีความต้องการออมมากขึ้น

ธีรพัฒน์ มีอำพล (2557) ศึกษาเรื่อง ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ กรณีศึกษากลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ทางการเงินส่งผลต่อการจัดสรรเงินออมและการควบคุมค่าใช้จ่าย ซึ่งการจัดสรรเงินออมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการควบคุมค่าใช้จ่าย และปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน ตามลำดับ

ดารารากรณ์ โคสิริวิวัฒน์ (2558) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ผลการศึกษาพบว่า ในด้านพฤติกรรมการออม ข้าราชการกองทัพอากาศส่วนใหญ่ออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน หรือเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมและรูปแบบการออม พบว่า กลุ่มที่ชั้นยศน้อย โสด ไม่มีคนในความดูแล และรายได้น้อย มีแนวโน้มออมเงินเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ โดยพ่อแม่เป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม นิยมเก็บสะสมในรูปแบบเงินสดและบัญชีเงินฝากต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน กลุ่มที่อยู่ในช่วงสร้างครอบครัว นิยมออมเพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีหนี้สิน และมีเงินออมต่อเดือนน้อย นิยมซื้ออสังหาริมทรัพย์ โดยมีคู่สมรสหรือแฟนเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม

อนงนาฏ ศุภกิจวงษ์กุล (2558) ศึกษาพฤติกรรมการออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุของบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ ประเภทของบุคลากร หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประเภทของบุคลากร หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือนส่งผลต่อการบริหารการเงิน พฤติกรรมการออม ได้แก่ อัตราการออม ลักษณะการออม วัตถุประสงค์ในการออม การเลือกรูปแบบการออม ระยะเวลาในการเก็บออม แหล่งข้อมูลในการเก็บออมและการบริหารการเงินเพื่อการเกษียณส่งผลต่อการบริหารการเงิน

ศิริรัตน์ ศรีพนม (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี จำกัด ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพโสด และสถานภาพสมรสจำนวนเท่ากัน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน และมีตำแหน่งเป็นข้าราชการ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการออมไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน โดยมีมูลเหตุจูงใจ

ในการออม คือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม อายุ การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมการออมแตกต่างกัน โดยปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม ด้านผลตอบแทนในส่วน ของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ ออมทรัพย์ครูจันทบุรี จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อิระณัฐ ลิขิตตระกูล และคณะ (2559) ศึกษากลยุทธ์ส่งเสริมการออมให้แก่วัยผู้ใหญ่เพื่อ เตรียมการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อการออม โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการที่ครอบครัวได้สร้างนิสัยการออมตั้งแต่วัยเยาว์ ทำให้คนคนนั้นมีการออมเป็นประจำมากที่สุด รองลงมาคือ การออมเป็นการสร้างความมั่นคงในการดำเนิน ชีวิต และการออมช่วยให้มีการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลมากขึ้น ลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ตามลำดับ

ศิวัช กรณาเพ็ญ (2560) ศึกษาพฤติกรรมการออม ระดับทักษะทางการเงิน และศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับกรออมของคน Gen Y ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ กับพฤติกรรมการออมพบว่า มีความสัมพันธ์กับการจัดสรรเงินออม ขนาดของเงินออม สัดส่วนเงินออม ปัจจัย ที่ใช้พิจารณารูปแบบการออม และวัตถุประสงค์การออม ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพพบว่า มีความสัมพันธ์กับการจัดสรรเงินออม สัดส่วนเงินออม และวัตถุประสงค์การออม สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ระดับการออมของคน Gen Y พบว่า พฤติกรรมทางการเงิน ความรู้ทางการเงินความตระหนักรู้เกี่ยวกับการวางแผนเกษียณอายุ และทัศนคติทางการเงิน (เรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย) มีผลต่อระดับการ ออมของคน Gen Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อรปวีณ์ การกะสัง (2560) ศึกษาพฤติกรรมการออมและการลงทุนเพื่อยามเกษียณระหว่างกลุ่ม ข้าราชการและพนักงานเอกชน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเงินของข้าราชการ 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากสหกรณ์ และประกันชีวิต ส่วนพนักงานเอกชน ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ ประกันชีวิต และหุ้น วัตถุประสงค์การออมและการลงทุนลำดับแรก คือ เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน และลำดับต่อมาคือ เพื่อใช้จ่าย ในยามเกษียณ จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis, MRA) พบว่า ปัจจัยด้านเพศ ลักษณะอาชีพ และรายได้ มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจในการออมและการลงทุน สำหรับปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ และอาชีพ มีอิทธิพลต่อสัดส่วนการออมและการลงทุน

รุ่งตะวัน แซ่พั้ว (2560) ศึกษาพฤติกรรมการออมและการลงทุนของ Generation X ในเขต กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า Generation X ส่วนมากมีรายได้หลักจากเงินเดือนหรือค่าจ้างจากงาน ประจำมากที่สุด ส่วนใหญ่ไม่มีบุคคลที่ต้องอุปการะ แต่มีภาระหนี้สินส่วนบุคคลระยะยาว ส่วนช่องทางการ ออมที่เลือกออมมากที่สุด คือ เงินฝากธนาคาร รองลงมาคือ กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) โดยมี วัตถุประสงค์หลักในการลงทุนคือ เพื่อใช้จ่ายยามเกษียณอายุ ด้านทัศนคติการลงทุนพบว่า สามารถทนต่อ การขาดทุนเงินต้นได้เพื่อให้มีโอกาสได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น กลุ่มสถานภาพโสดและหย่าร้างนั้นมีความ ต้องการออมสูงกว่าสถานภาพสมรส

ณิชกร ชัยศิริ (2562) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีผลต่อพฤติกรรมการออม ของประชาชนในจังหวัดสงขลา ปัจจัยเศรษฐกิจระดับจุลภาค ด้านรายจ่ายของครัวเรือน มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในจังหวัดสงขลา ปัจจัยเศรษฐกิจระดับมหภาค ด้านนโยบายการเงิน มีผลต่อ พฤติกรรมการออมของประชาชนในจังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลลิตทิพย์ หาคำ (2562) ศึกษาพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่ต่างกัน ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการออมที่ไม่ต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และจำนวนคนที่ผู้ออมต้องดูแลที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการออมที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ใช้สถิติถดถอยหลายตัวแปรพบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทน ปัจจัยด้านความเสี่ยง และปัจจัยด้านการสื่อสารทางการตลาด มีผลต่อพฤติกรรมการออม ทั้งด้านจำนวนเงินออม วัตถุประสงค์ในการออม และรูปแบบการออม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design) โดยไม่มีการควบคุมตัวแปรใด ๆ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง (Cross sectional studies) โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

ประชากรของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวนทั้งสิ้น 3,646 คน (ที่มา : สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ข้อมูล ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564) เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) มีการกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าที่ 5% หรือ 0.05 ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือน และจำนวนผู้อยู่ในอุปการะ ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ เป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้เพียง 1 คำตอบ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการออม และการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ เป็นคำถามในลักษณะประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 = เห็นด้วยมากที่สุด, 4 = เห็นด้วยมาก, 3 = เห็นด้วยปานกลาง, 2 = เห็นด้วยน้อย และ 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 26 ข้อ เป็นคำถามในลักษณะประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ 5 = เห็นด้วยมากที่สุด, 4 = เห็นด้วยมาก, 3 = เห็นด้วยปานกลาง, 2 = เห็นด้วยน้อย และ 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 1 ข้อ

ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความคิดเห็นของพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ด้วยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น แบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ เพื่อใช้ในการตีความหมายของค่าเฉลี่ยที่ใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนที่ 2 และ 3 โดยกำหนดให้ $4.21 - 5.00 =$ เห็นด้วยมากที่สุด, $3.41 - 4.20 =$ เห็นด้วยมาก, $2.61 - 3.40 =$ เห็นด้วยปานกลาง, $1.81 - 2.60 =$ เห็นด้วย และ $1.00 - 1.80 =$ เห็นด้วยน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำมาดำเนินการจัดทำแบบสอบถามแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน 361 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) หลังจากเก็บข้อมูลครบถ้วนแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ใช้ร้อยละและความถี่ กับตัวแปรเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยประชากรศาสตร์ ด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือน และจำนวนผู้อยู่ในอุปการะ

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กับตัวแปรเชิงปริมาณ ได้แก่ทัศนคติเกี่ยวกับการออม การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ และพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำแนกตามเพศ และตำแหน่งงาน โดยใช้สถิติการทดสอบแบบ t-test

2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำแนกตามอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และจำนวนผู้อยู่ในอุปการะ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยสถิติ LSD

2.3 เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการออม และการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ด้านพฤติกรรมการออมเงิน และด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงิน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านรูปแบบในการออมเงิน และด้านบุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจในการออมเงิน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือน และจำนวนผู้อยู่ในอุปการะ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมโดยภาพรวมต่างกัน

2.2 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และจำนวนผู้อยู่ในอุปการะต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออม โดยภาพรวมไม่ต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับการออม และการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ทัศนคติเกี่ยวกับการออม และการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ด้านพฤติกรรมการออมเงิน พบว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีพฤติกรรมการออม ด้านพฤติกรรมการออมเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีการควบคุมค่าใช้จ่ายให้น้อยกว่ารายได้ และมีการแบ่งรายได้ที่ได้รับเป็นสัดส่วนสำหรับเก็บออม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศิวัช กรุณาเพ็ญ (2560) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการออม หมายถึง จำนวนเงินออมที่กันจากรายได้มาเก็บสะสมไว้ เพื่อมีไว้ใช้จ่ายในอนาคต โดยการออมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าของเงินต้นและคำนึงถึงความปลอดภัยของเงินต้นเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับแนวคิดของ กฤษฎี ยิวคิม (2555) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการออม หมายถึง รูปแบบในการออม หรือไม่ออมทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของทรัพย์สินทางการเงินและในรูปของสินทรัพย์ถาวร การจัดสรรเงินออม ระยะเวลาในการออม และวัตถุประสงค์ในการออม

1.2 ด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงิน พบว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีพฤติกรรมการออม ด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ออมเงินเพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน รองลงมาคือ เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในยามเกษียณ และเพื่อผลตอบแทนจากการออม ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตภาส เลิศสงคราม (2555) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการออมของพนักงานส่วนใหญ่ออมในสถาบันการเงิน โดยส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายในการออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรปวีณ์ การกะสัง (2560) ศึกษาพฤติกรรมออมและการลงทุนเพื่อเกษียณระหว่างกลุ่มข้าราชการและพนักงานเอกชน ผลการศึกษาพบว่า พนักงานเอกชนมีสัดส่วนการออมเฉลี่ยมากกว่าข้าราชการ โดยมีวัตถุประสงค์การออมและการลงทุนลำดับแรก คือ เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน และลำดับต่อมา คือ เพื่อใช้จ่ายในยามเกษียณ

1.3 ด้านรูปแบบในการออมเงิน พบว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีพฤติกรรมการออม ด้านรูปแบบในการออมเงิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ออมเงินโดยฝากธนาคารพาณิชย์ รองลงมาคือ ออมเงินโดยสมทบเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) / กองทุนประกันสังคม และออมเงินโดยฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรปวีณ์ การกะสัง (2560) ศึกษาพฤติกรรมการออมและการลงทุนเพื่อยามเกษียณระหว่างกลุ่มข้าราชการและพนักงานเอกชน ผลการศึกษาพบว่า ผลลัพธ์ทางการเงินของข้าราชการ 3 อันดับแรก ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์, เงินฝากสหกรณ์ และประกันชีวิต ส่วนพนักงานเอกชน ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ ประกันชีวิต และหุ้น

1.4 ด้านบุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจในการออม พบว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีพฤติกรรมการออม ด้านบุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจในการออม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตัดสินใจออมเงินด้วยตัวเอง รองลงมาคือ พ่อแม่/บุคคลในครอบครัว และเพื่อน/เพื่อนร่วมงาน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฑาธิปดี ฤกษ์สันทัด (2555, อ้างถึงใน ศิวัช กรุณาเพ็ญ, 2560) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการออม หมายถึงการจัดสรรเงินออม สัดส่วนเงินออม จำนวนเงินออม ระยะเวลาการออม วัตถุประสงค์ในการออมรูปแบบการออม เหตุผลในการเลือกรูปแบบการออม และแนวโน้มการออมเงินในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาราภรณ์ โคสิริวิวัฒน์ (2558) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง

2. ผลการศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้ต่อเดือน และจำนวนผู้อยู่ในอุปการะ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีเพศต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมโดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า เพศที่ต่างกัน ไม่ได้เป็นตัวกำหนดให้มีพฤติกรรมการออมที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎี ยิวคิม (2555) ศึกษาเรื่อง ทศนคติและพฤติกรรมการออมของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรณีศึกษา บุคลากรคณะรัฐศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และสถานภาพ เท่านั้นที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ศรีพนม (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม อายุ การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมการออมแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านเพศ และสถานภาพแตกต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมการออมไม่แตกต่างกัน

2.2 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีอายุต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมโดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า อายุที่ต่างกัน ไม่ได้เป็นตัวกำหนดให้มีพฤติกรรมการออมที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิลทิพย์ หาคำ (2562) ศึกษาพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่ต่างกัน ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการออมที่ไม่ต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และจำนวนคนที่ผู้ออมต้องดูแลที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการออมที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ศรีพนม (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม อายุ การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมการออมแตกต่างกัน

2.3 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีสถานภาพต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมโดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า สถานภาพที่ต่างกันไม่ได้เป็นตัวกำหนดให้มีพฤติกรรมการออมต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ศรีพนม (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม อายุ การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมการออมแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านเพศ และสถานภาพแตกต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมการออมไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎี ยิวคิม (2555) ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดและพฤติกรรมการออมของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรณีศึกษา บุคลากรคณะรัฐศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และสถานภาพ มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.4 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมโดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน ไม่ได้เป็นตัวกำหนดให้มีพฤติกรรมการออมที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎี ยิวคิม (2555) ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดและพฤติกรรมการออมของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรณีศึกษา บุคลากรคณะรัฐศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และสถานภาพ มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงนาฏ ศุภกิจฉวนิชกุล (2558) ศึกษาพฤติกรรม การออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุของบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับ การศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ ประเภทของ บุคลากร หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม และ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตทิพย์ หาคำ (2562) ศึกษาพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่ต่างกัน ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการออมที่ไม่ต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่าย ต่อเดือน และจำนวนคนที่ผู้ออมต้องดูแลที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการออมที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมโดยรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากข้าราชการจะได้รับสวัสดิการครอบคลุมในด้านต่าง ๆ มากกว่าพนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ หรือลูกจ้างชั่วคราว จึงส่งผลให้มีพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงนาฏ ศุภกิจฉวนิชกุล (2558) ศึกษาพฤติกรรมการออมและการบริหาร การเงินก่อนเกษียณอายุของบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัด นครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวน สมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ ประเภทของบุคลากร หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือนส่งผลต่อพฤติกรรมการออม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ศรีพนม (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี จำกัด ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพโสด และสถานภาพสมรสจำนวนเท่ากัน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน และมีตำแหน่งเป็นข้าราชการ ปัจจัย ส่วนบุคคลจำแนกตาม อายุ การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งงาน แตกต่างกัน มีผลทำให้ พฤติกรรมการออมแตกต่างกัน

2.6 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีรายได้ต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมโดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า รายได้ที่ต่างกันไม่ได้มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการออม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎี ยิวคิม (2555) ศึกษาเรื่อง ทักษะคติและพฤติกรรมการออมของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรณีศึกษา บุคลากรคณะรัฐศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และสถานภาพ มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนรายได้ ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงนาฏ ศุภกิจวงษ์กุล (2558) ศึกษาพฤติกรรมการออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุของบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ ประเภทของบุคลากร หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือนส่งผลต่อพฤติกรรมการออม

2.7 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีจำนวนผู้อยู่ในอุปการะต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมโดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า จำนวนผู้อยู่ในอุปการะที่ต่างกัน ไม่ได้มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการออม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงนาฏ ศุภกิจวงษ์กุล (2558) ศึกษาพฤติกรรมการออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุของบุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ ประเภทของบุคลากร หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม และ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิลทิพย์ หาคำ (2562) ศึกษาพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และจำนวนคนที่ผู้ออมต้องดูแลที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการออมที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการออม และการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ทัศนคติเกี่ยวกับการออม มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ส่วนใหญ่บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติในการออม โดยรวมในระดับมากที่สุด ในเรื่องการออมเป็นการสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กฤษฎี ยิวคิม (2555) กล่าวไว้ว่า ทัศนคติการออม หมายถึง ประสบการณ์และการเรียนรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการออมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เพื่อการวางแผนชีวิต เพื่อผลตอบแทน เพื่อบริหารความเสี่ยง และเพื่อสิทธิพิเศษต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิระณัฐ ลิขิตตระกูล และคณะ (2559) ศึกษากลยุทธ์ส่งเสริมการออมให้แก่วัยผู้ใหญ่เพื่อเตรียมการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อการออมมีผลต่อพฤติกรรมการออม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อการออมโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการที่ครอบครัวได้สร้างนิสัยการออมตั้งแต่เยาว์วัยทำให้คนคนนั้นมีการออมเป็นประจำมากที่สุด รองลงมาคือ การออมเป็นการสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิต และการออมช่วยให้มีการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลมากขึ้น ตามลำดับ

3.2 การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ส่วนใหญ่บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ โดยรวมในระดับมาก ในเรื่องการวางแผนที่จะชำระหนี้สินให้หมดก่อนการเกษียณอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กฤษณ มณีเทศ (2562) กล่าวไว้ว่าการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเกษียณอายุ หมายถึง การวางแผนในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันปัญหา

เมื่อเข้าสู่การเกษียณอายุในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวัช กรุณาเพ็ญ (2560) ศึกษาพฤติกรรมการออม ระดับทักษะทางการเงิน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการออมของคน Gen Y ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมทางการเงิน ความรู้ทางการเงินความตระหนักรู้เกี่ยวกับการวางแผนเกษียณอายุ และทัศนคติทางการเงิน (เรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย) มีผลต่อระดับการออมของคน Gen Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการวิจัย เพื่อใช้เป็นประโยชน์และแนวทางในการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการออม ดังนี้

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านตำแหน่งงาน จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการออม โดยภาพรวมต่างกัน ดังนั้น องค์กรควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มีการตระหนักและเข้าใจถึงความสำคัญของการออม ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการออมในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น แก่บุคลากรทุกหน่วยงานในสังกัดอย่างทั่วถึง เพื่อสนับสนุนให้บุคลากรในทุกระดับมีพฤติกรรมการออมที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยด้านทัศนคติเกี่ยวกับการออม จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการออม มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนั้น องค์กรควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์และความจำเป็นเกี่ยวกับการสร้างนิสัยการออมให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อการออมไปในทางที่ดีมากยิ่งขึ้น

3. ปัจจัยด้านการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ มีผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนั้น องค์กรควรส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุตั้งแต่อายุน้อย ๆ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคตเมื่อถึงวัยเกษียณ ซึ่งจะเป็นการลดภาระของลูกหลานและภาครัฐได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม ที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เช่น แรงจูงใจในการออม ความรู้เกี่ยวกับการออม และสัดส่วนในการออม เป็นต้น

2. ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบอื่นควบคู่ไปกับการใช้แบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์ตัวต่อตัว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามจะสามารถเข้าใจเจตนาจริงและวัตถุประสงค์ของคำถาม และจะทำให้สามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากที่สุด เพื่อให้ผลการวิจัยชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. ควรขยายขอบเขตการวิจัยให้กว้างขวางขึ้น โดยการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างไปยังบุคลากรภาครัฐอื่น รวมถึงบุคลากรในภาคเอกชน เพื่อให้ทราบข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของประชากรที่ครอบคลุมและหลากหลายมากขึ้น และนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กฤตภาส เลิศสงคราม. (2555). พฤติกรรมการและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานบริษัทพัฒนา อสังหาริมทรัพย์. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กฤษฎี ยิวคิม. (2555). ทักษะคติและพฤติกรรมการออมของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กฤษณ มณีเทศ. (2562). การเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานบริษัท เอสซีจี ซิเมนต์-ผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง จำกัด. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณิชาร ชัยศิริ. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ดารารภณโคศิริวิวัฒน์. (2558). พฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ. การค้นคว้า อิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรพัฒน์ มีอำพล. (2557). ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงิน เพื่อ การเกษียณอายุกรณีศึกษากลุ่มคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรทิพย์ เกิดขำ และศิริภัสสร โรจนสัญชัยกุล. (2553). พฤติกรรมการออมส่วนบุคคลของพนักงานบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน). การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- รุ่งตะวัน แซ่พั้ว. (2560). พฤติกรรมการออมและการลงทุนของ Generation X ในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลลิตทิพย์ หาคำ. (2562). พฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. การศึกษาอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริรัตน์ ศรีพนม. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี จำกัด. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิวัช กรุณาเพ็ญ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y. การค้นคว้า อิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล. (2564). จำนวนบุคลากรของสำนักงานการ ตรวจเงินแผ่นดิน. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://hr-sao.audit.go.th/>.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. การออมเพื่อเกษียณ. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2564, จาก <https://www.thaipvd.com/content/7>.
- อนงนาฏ ศุภกิจวณิชกุล. (2558). พฤติกรรมการออมและการบริหารการเงินก่อนเกษียณอายุ กรณีศึกษา บุคลากรมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรปวีณ์ การกะสัง. (2560). พฤติกรรมการออมและการลงทุนเพื่อเกษียณระหว่างกลุ่มข้าราชการและ พนักงานเอกชน. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อิระณัฐ ลิขิตตระกูล และคณะ. (2559). กลยุทธ์ส่งเสริมการออมให้แก่วัยผู้ใหญ่ เพื่อเตรียมการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ. รายงานการศึกษาวิจัย, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์.